

כה

בְּנִימִין זָאב יִטְרַף בַּבֶּקֶר יֹאכֵל עֵד וְלַעֲרֵב יַחְלֵק שֶׁלֶל (מט),

(כו)

"בְּנִימִין בְּאַרְעֵיהָ תִּשְׂרִי שְׂכִינְתָּא, וּבְאַחְסַנְתִּיהָ יִתְבַּנֵּי מִקְדָּשָׁא"

אוצר החכמה

ארי"ח 1234567

(תרגום אונקלוס)

בתרגום יונתן בן עוזיאל מפרש את הכתוב בצורה דומה, אך בהבדל קטן: בתרגום אונקלוס מתורגם "ובאחסנתיה יתבני מקדשא", ואילו בתרגום יונתן בן עוזיאל נאמר "ובאחסנתיה יתבני בית מוקדשא"¹⁰⁴.

הגאון הרוגוצ'ובי¹⁰⁵ מסביר על כך, שההבדל אינו לשוני בלבד: תרגום יונתן בן עוזיאל ("ובאחסנתיה יתבני בית מוקדשא") מתייחס לבית המקדש בכללותו (שעתיד להיבנות בחלקו של בנימין), ואילו תרגום אונקלוס ("ובאחסנתיה יתבני מקדשא", ללא המלה "בית") מתייחס ל"מקום המקודש לדמים"¹⁰⁶, כלומר למזבח בלבד.

ויש לבאר את סיבת המחלוקת ביניהם:

לפי שני התרגומים עוסק המשך הכתוב – "בבוקר יאכל עד ולערב יחלק שלל" – בהקרבת הקרבנות, שזמנה הוא בבוקר ובערב.

ולכן מפרש תרגום אונקלוס שהכתוב כאן מתייחס למזבח (ולא לבית המקדש בכללותו) – שכן לצורך הקרבת הקרבנות די במזבח בלבד, כפסק ההלכה¹⁰⁷ שניתן להקריב קרבנות על המזבח אף אם בית המקדש אינו קיים;

תרגום יונתן, לעומת זאת, מפרש שהכתוב מתייחס לבית המקדש בכללותו – שכן, אף שמעיקר הדין ניתן להקריב קרבנות גם ללא בית

104. ועד"ז בתרגום ירושלמי מכת"י, הובא בתורה שלמה כאן.

105. צפנת פענח על התורה כאן.

106. לשון הגמרא זבחים נד, א.

107. עדיות פ"ח מ"ו. זבחים סב. א.

המקדש, אין זו הקרבה מושלמת, והקרבת הקרבנות בשלמות היא רק כשמקריבים אותם בבית המקדש כשהוא בנוי (וכדברי הרמב"ם¹⁰⁸, שביית המקדש הוא "בית לה", מוכן להיות מקריבים בו הקרבנות").

ומחלוקת זו נובעת מההבדל במקום חיבורם של התרגומים – תרגום אונקלוס בבבל¹⁰⁹, ואילו תרגום יונתן בארץ ישראל¹¹⁰:

מנקודת מבטם של בני חוץ לארץ (תרגום אונקלוס) – מאחר שהם נמצאים בגלות החשוכה, ממהרים הם לנצל כל הזדמנות אפשרית כדי לקיים מצוה, גם אם המצוה לא תהיה עדיין בשלמותה¹¹¹. ולכן לדעתם יש להקריב קרבנות מיד כשהדבר אפשרי, גם אם בית המקדש כולו עדיין אינו בנוי.

ואילו מנקודת מבטם של בני ארץ ישראל (תרגום יונתן בן עוזיאל) – יש להקפיד ולהשתדל שכל דבר ייעשה בשלמות ובהידור ככל האפשר, ולכן אין הם מסתפקים במזבח בלבד לצורך הקרבת הקרבנות, אלא ממתינים עד לבנייתו של בית המקדש כולו, כדי שהקרבת הקרבנות תהיה בשלמות ובהידור. (לקו"ש חט"ו ע' 447 ואילך)

ארכיון

108. התחלת הלכות בית הבחירה.

109. ערוך ערך חלזון הא'. מוסף הערוך ערך אשן הב'. תוד"ה כל מנחות מד, א.

110. ראה מוסף הערוך שם. שם הגדולים מערכת ספרים ע' תרגום יונתן בסופו. ובצפנת פענח כאן מכונה תרגום יונתן בשם "תרגום ירושלמי".

111. בדומה לכך מצינו במשנה העוסקת במצב שאין אפשרות לבשל את בשר הקרבן (מנחות צט, ב) – "הבבליים אוכלין אותו כשהוא חי", כלומר שכאשר אין אפשרות לאכול את הקרבן בשלימות ההידור, שהרי אי אפשר לבשלו או לצלותו – ממהרים בני חו"ל לאוכלו כשהוא חי, אף שאכילה זו אינה בשלמות.